

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

Finansų ministerijai
Ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Teisingumo ministerijai
LR Vyriausybei

2020-04-06 Nr. S. 93

DĖL LIETUVOS RESPUBLIOS NAUJOJO KORONAVIRUSO (COVID-19) POVEIKIO LIETUVOS RESPUBLIKOS JURIDINIŲ ASMENŲ NEMOKUMO ĮSTATYMO TAIKYMUI ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos pramoninių konfederacija (toliau – LPK), susipažinusi su Finansų ministerijos pateiktu derinti Lietuvos Respublikos naujojo koronaviruso (COVID-19) poveikio Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo taikymui įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas), sveikina pačią iniciatyvą bei teikia įžvalgas ir siūlymus dėl Įstatymo projekto tobulinimo.

Šiuo metu Lietuvos ekonominė situacija ir Lietuvos ekonomikos lėtėjanti struktūra yra itin nepalanki šalies pramonės ir verslo įmonių gyvybingumui. Dėl koronaviruso, siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir gyvybę, tiek Europos Sąjungos valstybės, tiek ir kitos pasaulio šalys paskelbė įvairius ribojimus. Pažymėtina, kad vis dar nėra žinoma kiek tokia situacija tęsis ir kokios bus viso to pasekmės. Esama padėtis tiesiogiai mažina esamą Lietuvos įmonių likvidumą, kadangi pokriziniu laikotarpiu įmonės laiku negalės vykdyti turtinių prievolių ir įmonių įsipareigojimai viršys jų turto vertę.

Svarstant Įstatymo projektą įžvelgiama kompleksiško stoka. Mūsų vertinimu, kartu su Įstatymo projektu turi būti keičiami ir kiti teisės aktai:

1. Skolų išieškojimas ir antstolių darbą reguliuojantys teisės aktai. Visų pirma reikia sureguliuoti įkainius. Visi, turintys vartojimo kreditus ir netekę darbo, bus antstolių veiklos subjektais ir pradės masiškai dirbti šešėlyje. Antstolių išieškojimo metodai ir jų veikla turi būti sureguliuota detaliau. Net situacijoje, kai įmonės sąskaitai antstoliai deda areštą, realiai pažeidžia žmogaus teisę gauti atlygį už darbą. Darbo užmokesčio mokėjimas neturi būti stabdomas. Tai galima sureguliuoti teisės aktais.

2. Kreditorių noras atgauti kuo greičiau skolas, sutrikdys ir teismų darbą. Dėl to siūlytinas teisės akto pakeitimas dėl kreditorių teisės į delspinigius ir baudas. Akivaizdu, kad pripažinus, jog kreditoriai netenka teisės dėl krizės į baudas ir delspinigius, pristabdys norą kuo greičiau kreiptis į teismą.

3. Siūlytinas ir teisės akto pakeitimas dėl teismų darbo. Paskelbus karantiną, dalis bendrovių neteko realiai teisės į teisėtą gynybą. Advokatai saugosi ir atsisako dirbti su dokumentais ir atsisako padėti įmonei dėl to, kad kyla grėsmė užsikrėsti virusu. Tačiau teismai bylas nagrinėja, antstoliai dirba savo darbą, o realiai tokia situacija teisės aktais neapibrėžta. Net jeigu teismas ar antstolis išsiuntė laišką bendrovei, o pastaroji paskelbusi prastovą, terminai atsiliepimui ar sumokėjimui dėl teismų ir antstolių nurodymų sustabdymo negalioja. Teisės aktų ar reglamento šio proceso sureguliuavimui trūksta. Galbūt vertėtų nustatyti, kad naujiems išieškojimams iki rugsėjo 1 d. turėtų būti įvestas sustabdymas (moratoriumas).

4. Manytina, būtina intervencija ir teisės aktuose dėl Areštų registro, ir dėl taikymo priverstinės hipotekos. Jau dabar girdisi, kad prasideda piktnaudžiavimas.

5. Reikia įgalinti bendroves pačias daugiau skelbti ir reikalauti neteisminio bankroto proceso. Šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas palankus bankroto administratoriams, bankams, VMI ir SODRA. Reikia trumpinti bankroto procesą ir neužversti teismų bylomis, reikia sureguliuoti įstatymą, kad nepersekiotų ir nesivaikytų vadovų kreditoriai. Reikia keisti teisės aktus, kad asmeniui dirbus vadovu ir verslui šios krizės metu bankrutavus, nebūtų atimama teisė vėliau vėl dirbti vadovu. Po šios krizės gali būti daug tokių asmenų.

Konkretūs pastebėjimai dėl Įstatymo projekto:

A. 2 straipsnio 1 punkte nustatyta, kad Juridinio asmens vadovui netaikoma pareiga kreiptis į teismą dėl restruktūrizavimo ar bankroto bylos iškėlimo arba inicijuoti bankroto procesą ne teismo tvarka iki 2020 m. rugsėjo 1 d. Konstatuotina, kad šiuo metu vis dar nėra aišku iki kada tęsis pandeminė situacija, todėl nustatyta data -iki 2020 m. rugsėjo 1 dienos nėra priimtina. Siūlome nustatyti tokį terminą – **iki 2020-12-31 d.**

B. Suprantama, kad ir po karantino apribojimų panaikinimo verslas nespės greitai „įsivažiuoti“. Be to, verslo tęstinumas priklauso ne tik nuo apribojimų mažinimo Lietuvoje, bet ir nuo situacijos užsienyje. Neaišku kada ribojimus panaikins kitos valstybės, todėl prekių iš karantino paveiktų šalių tiekimo sutrikimų pabaigos terminas nėra aiškus.

Dėl šios priežasties nemokumo proceso inicijavimo terminas turėtų būti nustatytas ne iki karantino pabaigos, o ne mažiau kaip po 3 mėnesių po karantino pasibaigimo, nes tik tokiu būdu bus užtikrintas logiškas susitarimas dėl įsipareigojimų vykdymo.

Atsižvelgiant į tai, siūlome 2 straipsnio 2 punkte numatyti terminą – **3 (tris) mėnesius po paskelbtos karantino pabaigos.**

C. Siekiant sumažinti apkrovimą teismams dėl bankroto bylų, siūlome skatinti ne teisminį procesą. Tam gali būti sumažintas reikalavimų sąrašas, kuomet procedūra gali vykti ne teismo keliu, t. y. gali būti atsisakoma Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo 11 straipsnio 1 d. 1 ir 2 punktuose nustatytų sąlygų, jas perkeltiant į kitą procedūrinį sprendinį.

Tikimės, kad LPK aukščiau išdėstyti argumentai ir pasiūlymai bus įvertinti ir į juos bus atsižvelgta.

Vykdomasis direktorius

Ričardas Sartatavičius